

V O O R R E D E.

Deze Proeve tot opheldering van den toestand van Midden-Azië in vroegere eeuwen is grootendeels de vrucht der lezing van het werk van 3 Geleerden, te weten: van K. O. Müller's oordeelkundige Verslagen aangaande den voortgang van de studie der Indo-Scythische munten, geplaatst in de Gött. gelehrte Anzeigen van 1835 St. 177—179; 1838 St. 21—26 en 1839 St. 29—33; — van C. Ritter's geschrift: Die Stupa's (Topes) oder die architectonischen Denkmale an der Indo-Baktrischen Königs-Strasse, und die Colosse von Bamiyan, Berl. 1838. 8°; — en van Christ. Lassen's werk: Zur Geschichte der Griechischen und Indo-Skythischen Könige, Bonn 1838. 8°.

Tot de lezing dier stukken werd ik bewogen zoowel door het belang, dat de zaken, die daarin behandeld werden, mij op zich zelve inboezemden, als door het vooruitzicht, dat zij openden tot verspreiding van meerder licht over een gedeelte der Oostersche Geschiedenis, waarvan tot dus ver slechts weinig bekend was; de Geschiedenis namelijk van Baktrië, Kaboelistan en

de landen van den Indus, of het tijdvak van 1000 jaren, hetwelk met den togt van Alexander den Groote begint en met de krijgstogten der Muzelmannen naar Indië eindigt. Die verwachting werd niet te leur gesteld: zelfs bleek het mij bovendien, dat de Baktrische, Kaboelsche en Indo-Scythische Munten niet slechts voor dat gedeelte der Geschiedenis, maar ook dat de beide laatstgenoemde klassen tot de kennis van de de voortgangen, die het Semitische schrift in Azië maakte, gewigtige bijdragen leverden.

Volgaarne evenwel beken ik, dat ik beide onderwerpen niet zóó grondig, als ik gewenscht had, heb kunnen behandelen. Daartoe ontbrak het mij, om geene andere redenen te noemen, in de eerste plaats aan meerdere bronnen en vooral aan de eigen inzage en onderlinge vergelijking der Munten.

Hoewel daardoor ten volle overtuigd van het onvolledige en gebrekkige mijner pogingen, kwam ik nogtans uit een zeker gevoel van plicht, tot het besluit om ook iets van mijne werkzaamheden, deze zaken betreffende, aan mijne Landgenooten aan te bieden. Immers, voor zoo ver mij bekend is, heeft zich in Nederland nog geene stem laten hooren, die de ontdekking dier Munten, en den gang en de resultaten van het onderzoek, dienaangaande reeds eenige jaren in het werk

gesteld, in bijzonderheden ontvouwde. Evenmin heeft men zich de Topen en de Kolossen van Barmijan onder ons bijzonder aangetrokken. Gedreven derhalve door het belang der zaak, wilde ik beproeven daarvan een Verslag te ontwerpen, en door het belangrijkste uit de genoemde schriften mede te deelen, mijne Lezers zoowel op de hoogte te plaatsen, welke dat onderzoek thans bereikt heeft, als de vruchten, die het reeds opleverde, aan te wijzen.

Met oogmerk noem ik dit werk weder een Verslag, daar het grootendeels eene opgave bevat van de opmerkingen van anderen, welke ik somwijlen of genoegzaam, of geheel, met de eigen woorden der Schrijvers heb terug gegeven; weshalve het mij niet overtollig toescheen, tot voorkoming van alle misverstand en herstelling van dwalingen, waar ik die mag begaan hebben, met naauwgezetheid de plaatsen aan te wijzen, waar men het gezegde, of iets daarop betrekkelijk, vinden kan. Die plaatsen vergelijkende, en zelfs bij eene opmerkelijke lezing van dit Stuk, zal men mijne eigene opmerkingen, welke ik gaarne onderwerp aan het bescheiden oordeel van bevoegde regters, van die van anderen ligt kunnen onderscheiden.

Hier voor Nederlanders schrijvende, heb ik in de schrijfwijze der eigennamen mij naar ons

Nederlandsch taaleigen geregeld. Wenschelijk echter is het, ter voorkoming van verwarringen, die, als elk volk zich daarin naar zijn taaleigen rigt, zoo gemakkelijk ontstaan, dat men tot uitdrukking van alle Oostersche talen eens een algemeen aangenomen regel volgde. De nieuwe proeve om al de Arabische letters en verdere schrijfteekens door het gewoon Europeesch karakter onderscheidenlijk uit te drukken, voorgesteld door den Hoogleeraar H. E. WEIJERS, en onlangs te Leyden uitgegeven, zal daarom, vertrouw ik, aan ieder, die eenigen prijs stelt op naauwkeurige overbrenging van het Arabische schrift, hoogst welkom zijn.

Mogt dit Verslag bij enkelen onzer Landgenooten den lust opwekken, om die Oudheidkundige nasporingen grondiger te behandelen, en met de Hoogduitsche, Fransche en Engelsche Geleerden mede in het strijdperk te treden, dan voorzeker was één mijner vurigste wenschen, die ik bij het schrijven van dit werk koesterde, voldaan: de bevordering der wetenschap, gepaard met de handhaving van onzen Vaderlandschen Letterkundigen roem.

Fraenker, 3 Aug. 1840.
